

ve vzdělávání, není důraz na tuto oblast ve zprávě zdůrazněn tak, jako by tomu bylo při pravidelném reportování dle společné struktury v pravidelných cyklech (ať již každoročně, či v jiném delším období periodicity).

Inspekce neprovádí systematicky cílená šetření zaměřená na hodnocení dopadů opatření vzdělávací politiky. To by v principu nevadilo, kdyby tato šetření prováděl nějaký jiný subjekt. To se ovšem neděje. Angažmá ČŠI se tak jeví vrcholně žádoucí. Tematické inspekce vycházejí především z oblastí tzv. specifických cílů popsanych v rámci Plánu hlavních úkolů České školní inspekce pro daný školní rok. Nicméně těchto úkolů bylo v minulých letech velké množství, byť v posledních letech je patrný pozitivní trend snižování počtu specifických úkolů a jejich zaměření na monitorování nově zaváděných opatření vzdělávací politiky (pro školní rok 2015/2016 měla ČŠI v Plánu hlavních úkolů celkem 23 specifických cílů; pro školní rok 2016/2017 již jen 12 specifických úkolů, a pro školní rok 2017/2018 pak 9 specifických úkolů).

Jednotlivé tematické zprávy prezentují řadu dat, není však vždy zřejmé, na základě jakých metod byla data pořízena. Pro větší váhu získaných informací by tedy bylo žádoucí do tematických zpráv zahrnout kapitolu o charakteru a metodách získávání dat. Tato kapitola by měla být ideálně připravena jako první při rozpracování konceptu tematické zprávy a nastavení její celkové metodologie. Většina nástrojů zjišťování dat by mohla být zveřejněna spolu se zveřejněním zprávy, jako je tomu u mezinárodních výzkumů.

Hrozby

Přestože sledujeme pozitivní trend snižování počtu specifických úkolů a jejich zaměření na monitorování zavádění nových opatření vzdělávací politiky, není zcela v rukou ČŠI, jaké specifické úkoly zvolí. Zavádění příliš velkého množství nových opatření ze strany MŠMT nebo vysoká míra požadavků na monitoring specifických oblastí z pohledu ministra školství, který schvaluje Plán hlavních úkolů ČŠI, by mohly vést k opětovnému nárůstu specifických úkolů, což představuje nebezpečí v rozmělnění činností a malé zaměřenosti a potencionální kvality monitorování nových opatření. Zároveň větší orientace na monitorování nově zaváděných opatření může přinášet řadu kompetenčních sporů mezi MŠMT a ČŠI ve vztahu k utváření vzdělávací politiky. V souladu s principy formativního hodnocení je zapotřebí přinést nejen popis průběhu zaváděných opatření, ale nabídnout i formulaci doporučení pro jejich vyšší účinnost. V případě prosazování politicky prioritních témat mohou být zjištěny ČŠI o dopadech zaváděných opatření MŠMT v rozporu s deklarovanými cíli zaváděných politik, které mohou být vládní prioritou z politicko-hodnotových hledisek. Zde pak může vznikat nebezpečí politického ovlivňování, zpochybňování výsledků či tlaku na nezveřejňování takových výsledků.

Příležitosti

Tematické zprávy by bylo vhodné využívat k systematickému monitoringu důležitých aspektů vzdělávacího systému a dopadu aktuálních opatření vzdělávací politiky. Z Plánu hlavních úkolů České školní inspekce na daný školní rok lze vyčíst řadu úkolů ve vztahu k novým opatřením vzdělávací politiky. Například v Plánu hlavních úkolů ČŠI pro školní rok 2017/2018 se mezi specifickými úkoly nachází evaluace jednotné přijímací zkoušky (bod 4. Organizace a průběh přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím centrálně zadávaných jednotných testů) i hodnocení dopadů povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání (bod 6. Dopady posledního povinného ročníku mateřské školy na její fungování, organizační a personální zajištění a výchovně-vzdělávací činnosti). Monitoring zavádění opatření vzdělávací politiky do praxe a zjišťování názorů aktérů vzdělávacího procesu, kterých se změna týká, je oblastí, která by se měla stát prioritním cílem tematických zpráv a cílů hlavních úkolů. Nicméně žádoucí je cílit především na dlouhodobé sledování zaváděných reforem. Přestože je Plán hlavních úkolů schvalován pro každý školní rok, žádoucí je sledovat zavádění nových